

2. melléklet Szeghalom Város Önkormányzat Képviselő- testületének
22/2012. (X. 27.) önkormányzati rendelethez

SZEGHALOM VÁROS VÉDETT TERÜLETEINEK TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVE

ÁLLAPOTFELMÉRÉSEK, ÁLLAPOTJELLEMZÉSEK ÉS KAPCSOLÓDÓ ÉRTÉKELÉSEK

KÖZÉP- ÉS HOSSZÚ TÁVÚ CÉLOK ÉS FELADATOK MEGHATÁROZÁSA, KEZELÉSI TERVEK ÉS SÜRGŐSSÉGI JELLEMZŐK

Készült: 2012. február, március és június hóban

Készítette: Puskás Lajos okl. erdőmérnök, c. egyetemi docens (sz. ig. sz.: 1903.)
Dr. Puskás Lajos phd. okl. tájépítész (terv. j. sz.: K2-04-0248/2006.)
(SZ-017/2011. SZTV, SZTjV)

Tartalomjegyzék:

1.	Szeghalom Város védett területeire vonatkozó célkitűzések	3
2.	Szeghalom Város védett területeire vonatkozó stratégiák	3
3.	Alkalmazott fogalmak	3
4.	A kezelési terv struktúrája és módszertana	5
5.	Városi utcafák, parkfák kezelése	7
6.	Védett területek koordinátái	14
7.	Állapotleírások	15
8.	Kezelési tervek	31
9.	Kezelési terv használata és felülvizsgálata	49
10.	Tervezői nyilatkozatok	49

1. Szeghalom Város védett területeire vonatkozó célkitűzések

A város védett területeivel úgy kell gazdálkodni, hogy az megvalósítsa a fenntarthatóság kritériumrendszerét. Hétköznapi nyelvre lefordítva, a mai város gazdálkodjon a védett területeivel oly módon, hogy utódaink is élvezhessék a védett objektumok szolgáltatásait legalább a jelenlegivel azonos szinten.

Biztosítani kell, hogy az őshonos egyedek és életközösségek a lehető legtovább fennmaradjanak, de ugyanakkor időben hozzá kell fogni a felújításukhoz is. Ugyancsak gondoskodni kell arról, hogy az egyes természeti objektumok, természeti területek folyamatosan magas szinten járuljanak hozzá a pozitív városképhez, a lakosság és a város vendégeinek esztétikai élményeihez.

Meg kell őrizni a védett területek biológiai sokféleségét. A gazdálkodás során törekedni kell arra, hogy a természetes folyamatok érvényesülhessenek. Erre nemcsak azért van szükség, mert a természet megóvásának igénye ezt követeli a várostól, hanem azért is, mert a természeti folyamatokra támaszkodva lehet a leghatékonyabban és leginkább költségkímélő módon gazdálkodni a zöldfelületekkel.

Mindezek mellett gondoskodni kell arról, hogy a városban lakó, ott közlekedő emberek és javaik biztonságban legyenek.

2. Szeghalom Város védett területeire vonatkozó stratégiák

Szeghalom Város helyi jelentőségű védett természeti értékei park, fasor esetleg egyedi fa jellegűek.

A parkok és fasorok esetében a stratégia a növénytani és az esztétikai értékek minél hosszabb ideig történő megőrzését célozza meg. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni a biztonsági szempontokat sem. Ez utóbbi különösen fontos a nagy forgalmú helyek és a gyermekintézmények közelében.

A fenntarthatóság célkitűzését a fasorok és egyedi fák esetében ütemezett, szakaszos felújítással lehet megoldani. Parkok esetében a kisebb foltokban, lécekben végrehajtott felújítással célszerű biztosítani ezt a követelményt. Mindezt oly módon kell végrehajtani, hogy a lehetséges legkisebb mértékben csorbuljon a városkép. A fenntarthatóság nemcsak ökológiai szempontból elvárása a városnak, hanem humán értékek tekintetében is.

3. Alkalmazott fogalmak

Tervezési terület: A 3/2008. (II.5.) KvVM r. fogalom magyarázatával megegyezik azzal a pontosítással, hogy a védett természeti terület egységes kezeléssel érintett részét jelenti.

Műveletek: A természetvédelmi kezelési tervben a könnyebb tervezhetőség és hozadék-teher szabályozás érdekében sablonosítottuk a végrehajtandó műveleteket. Ezeket a következő táblázat mutatja:

Ssz.	Pontszerű vagy kiterjedésű terület	vonalas	Területtel rendelkező védett objektum	Megjegyzés
1.	Tervezés	T	Tervezés	T
2.	Száraz egyedek és ágak eltávolítása	SZÁ	Száraz egyedek és ágak eltávolítása	SZÁ
3.	Odúkezelés	OD	Odúkezelés	OD
5.	Statikai megerősítés	ST	Statikai megerősítés	ST
6.			Területrendezés	TR Szemét eltakarítása, cserjék visszaszorítása stb.
7.			Gyepké alakítás	GY
8.			Egészségügyi gyérítés	EÜ Fényhez juttatás, gyérítés, invazív fajok eltávolítása
4.	Teljes felújítás	TF	Teljes felújítás	TF
9.			Lékes felújítás	LF
10.	Új ültetések kiemelt gondozása	KG	Új ültetések kiemelt gondozása	KG
11.	Egyéb gondozás	EG	Egyéb gondozás	EG

A rövidítéseket az éves tervezéskor és a végrehajtott műveletek adminisztrációjakor ajánlott használni.

Sürgősség: A sürgősség bevezetése azt a célt szolgálja, hogy a gazdálkodó segítséget kapjon a feladatok ütemezéséhez és a terhek, hozamok egyenletes elosztásához

1. sürgősség: Az előírt feladatot a tervezési 10 éves ciklus első 3 évében kell végrehajtani. Ezt a sürgősséget kapta az a művelet, amit akár ökológiai, akár biztonsági szempontból a lehető leggyorsabban végre kell hajtani.
2. sürgősség: Az előírt feladatot 10 éven belül kell végrehajtani.
3. sürgősség: Az előírt feladatot a 10 éves ciklus utolsó 3 évében kell végrehajtani, de szükség esetén áttolható a következő 10 éves ciklusra is.

4. A kezelési terv struktúrája és módszertana

A kezelési tervben az egyes védett objektumokat a Szeghalom Város Önkormányzata Képviselő-testületének/201...(.....) számú rendelete mellékletének számozásával azonos módon láttuk el sorszámmal.

Az állapotfelvetelek közül a fasorok és parkok felvétele csoportosan, tervezési területenként történt csak szöveges módszerrel. Az egyedi fák (szoliterek) felvételezése egyedenként történt az alábbiak alapján:

Fasor vizsgálatok: az EU Erdészeti és Fagazdasági Bizottság 1984. ajánlása alapján

A.) Gyökérzet, termőhely

Értékelés	Osztályzat
Láthatóan fejlett gyökérzet, optimális termőhelyen	5
A gyökérzet fejlődése kismértékben gátolt, elfogadható termőhelyen	4
A gyökérzetten látható károsodások (sebek és korhadások), csekély hibákkal rendelkező termőhelyen	3
Gyökérzet látható erős felszíni károsodása, jelentősen kedvezőtlen termőhelyen	2
A gyökérzet erős, legalább 50 %-os károsodása, nagyon rossz feltételekkel rendelkező termőhelyen	1

B.) A fatörzs állapota

Értékelés	Osztályzat
A törzs nem károsult	5
Kisméretű károsodás (néhány felszíni seb)	4
A törzs egyértelmű károsodása (néhány felszíni seb és rothadási helyek)	3
A törzs erős károsodása (több nagyfelületű vagy mély rothadási seb, korhadások)	2
A törzs előrehaladottan károsult, elhalt, korhadt (a törzs oly mértékben károsult, hogy statikai vagy tápanyagellátási funkcióját nem képes ellátni)	1

C.) A korona állapota

Értékelés	Osztályzat
A korona formája (a fajra jellemzően) ép, a lombvesztesség nem haladja meg a 10 százalékot.	5
A lombvesztesség 11–25 százalék közötti	4
Jelentős a lombvesztesség:	3
Erős koronakárosodás	2
Elhalt korona, teljes lombvesztesség	1

D.) Az ápolás mértéke

Értékelés	Osztályzat
Optimálisan ápolat fa	5
A fa kismértékű ápoláshiányt mutat	4
A fa egyértelmű ápoláshiányt mutat	3
A fa ápolatlan	2
A fa elhanyagolt állapotban van	1

E.) Az életképesség vizsgálata

Értékelés	Osztályzat	
Élettartama vágásérettségig becsülhető (70, illetve 90 év) jó	jó	5
Beavatkozással megközelítheti a vágásérettsége	kevésbé jó	4
Egy évtizeden belül lecserélendő	közepes	3
Rövidesen lecserélendő	gyenge	2
Sürgősen lecserélendő állapota vagy károkozása miatt (baleset vagy építmény-rongálás veszélye)	rossz	1

Eu fa-felvételi lap

Helyszín: Zöldfa utca (vagy X út 73–74 kilométer között)..... Dátum: ...1999. június

Sor- vagy házszám	A fa botanikus neve	A	B	C	D	E	Átlag	Várható élettartam években
27.	Sophora japonica	1,5	2	3	2	2	2,1	15
28.	Sophora japonica	1,5	1,5	2	2	2	1,8	8
29.	Tilia argentea	1,5	1	1,5	1	1	1,2	2

Az állapot meghatározás a szöveges összefoglalással válik egésszé. Felhasználhatók a felvételi lapokra írt észrevételeink, valamint egyéb vizuális megfigyelések. Itt van lehetőségünk arra, hogy a fasor állapotát befolyásoló külső tényezőket vegyük sorra. Előfordulhatnak olyan esetek is, amikor a fasor válik gátló tényezővé. Ilyen lehet a fa túlnövekedése, mely az épületet rongálhatja, a gyökérnyomás épületet veszélyeztető mértéke, vagy a fák előrepedése és ezzel balesetveszélyessé válása. A számszerű és a szövegesen elkészített kiértékelés elvezet a munka utolsó fázisához, a döntés előkészítéséhez.

Javaslatok

A javaslatok kiinduló pontjainak az elvégzett állapotfelmérést és a fasor várható élettartamát tekintjük. Ez utóbbi tényező a felvételi lapok utolsó rovatában szerepel.

A javasolt tevékenységek sürgősségi jelzőszámmal kerülnek feljegyzésre. Ezt kell felhasználni arra, hogy a város éves védett természeti értékek gondozási feladatait viszonylag egyenletes leterheléssel, de a szükségleteknek megfelelően lehessen megtervezni. Különösen körültekintően kell eljárni a

- fasor esetleges pótlásakor,
- fasor szakaszos felújításakor,
- növényzet teljes leváltásakor.

A területtel rendelkező objektumokat tervezési területenként értékeltük. Ez történhetett jó körülhatárolhatóság esetén, földrajzi alapon, de esetenként növénycsoportonként is.

A kezelési terv első két táblázata az objektum megnevezését és tulajdonosát tartalmazza. Az 1-3. sorszámokat tartalmazó táblázat az objektumra vonatkozó célokat, stratégiákat és kezelési módokat fogalmazza meg. A 4. sorszámú táblázat tervezési egységenként tartalmazza a végrehajtandó műveleteket és a hozzájuk tartozó sürgősséget. Az 5. táblázatban megtalálhatók a tervező észrevételei, de ebbe a táblázatba kell beleírni a tervezési ciklus ideje alatt keletkezett észrevételeket, és végrehajtott műveleteket. Ide célszerű elhelyezni azokat a gazdálkodói bejegyzéseket is, amik tartalmát majd a következő tervezési ciklusnál figyelembe kell venni.

5. Városi utcafák, parkfák kezelése

Általános irányelvek

A különböző városi fák a fajuktól, alfajuktól, vitalitásuktól, élőhelyüktől és egészségi állapotuktól függően különféle kezelési módokat igényelnek.

A fák ápolása optimális esetben az ültetési anyag kiválasztásával és azok ültetésével kezdődik, majd életük során folyamatosan megkapják a szükségessé váló kezeléseket, beavatkozásokat. Alapelvként le kell szögezni, hogy egy ideális körülmények között fenntartott fának soha nem kell találkoznia az élete végéig motoros fűréssel. Az esetlegesen rossz irányba növvő, behajló ágakat, vízhajtásokat még azok megerősödése előtt, fiatal korban eltávolítják a faápolással foglalkozó szakemberek.

A mai elvárásoknak megfelelő, modern fakataszterek már nagyon sok naprakész adatot tartalmaznak a fák egészségügyi állapotáról, melyeket figyelembe lehet és kell venni a fa ápolása, valamint a különféle kockázatok kezelése során.

A faápolás a következő feladatokat foglalja magában:

- Állapotfевételezés (rendszeres időközönként ismételve),
- Koronametszések a fiatal és a növésben levő fákön,
- Koronametszés az idős fákön,
- Koronametszés, -alakítás a sérült fákön (a stabilitás, biztonság megtartása a cél),
- Ápolási feladatok a gyökérzónában (fák védelme az építkezések során),
- Sérülések utókezelése (kárcsökkentés),
- A fa környezetének a javítása (az életfeltételek javítása).

A fa ágrendszerét a következőképp lehet csoportosítani:

Hajtás	1 cm átmérőig
Fiatal ág	1 és 3 cm átmérő között
Gyenge ág	3 és 5 cm átmérő között
Ág	5 és 10 cm átmérő között
Vastag ág	10 cm átmérő fölött.

Szaporítóanyag kiválasztása

Itt nemcsak a faj és fajta megválasztására kell gondolni, hanem a szaporítóanyag minőségi és méreti jellemzőire is. Ez a tevékenység mindennek az alapja. Azon túl, hogy meghatározza a városképben betöltött szerepet, kihat a várható élettartamra. Különösen nagy hatással van az éves gondozási feladatokra és azok költségeire.

A kiválasztáskor a városképi és funkcióbeli ismereteken túl figyelembe kell venni az élőhelyet, a várható urbánus hatásokat, a helyre jellemző szükséges közlekedési úrszelvényeket, a földalatti- és a légvezetéseket. Mérlegelni kell az ültetési terület biztosítható gondozási intenzitását.

A fenti gondolatokat szükségesnek tartjuk példákkal is megvilágítani:

Az út melletti fák, fasorok létesítésekor olyan méretű sorfákat kell választani, amelyek vázágai az út biztosítandó úrszelvénye fölött ágaznak el, vagy későbbi metszésekkel erre kényszeríthetők. Így elkerülhetők a nagyméretű sebzések és a majdani odvasodások. A különböző vezetékek nyomvonala mellé kis termetű, kis gyökérzetű vagy gömb változatú fajokat, fajtákat válasszunk. Így elkerülhető a későbbi, esztétikailag hátrányos és egészségügyi szempontból káros koronacsonkolás és gyökérzet-pusztítás.

Faágak levágása

A fákon minden sebképződéssel járó beavatkozást a vegetációs időszakon kívül kell elvégezni (a frissen sérült fák ápolási munkái kivételével). A sebkozással járó beavatkozásoknál ügyelni kell arra, hogy a létrejövő sebfelület a lehető legkisebb legyen, a vágás következtében ne történjen másodlagos sérülés (pl. a kéreg beszakadása folytán), a kialakított vágásfelület ne legyen vízszintes (a csapadék elvezetése végett). A korona metszése során törekedni kell a természetes folyamatok minél tökéletesebb követésére. Azokat az ágakat kell eltávolítani, amelyek természetes úton is elszáradnának rövid időn belül. Nagyon kell ügyelni arra, hogy az eltávolított ágak (és lombozat) ne változtassa meg a fa koronájának a belső fényviszonyait. Általános irányelvnek tekinthető, hogy egy 20 forintos érme átmérőjénél nagyobb vastagságú ágat lehetőleg ne vágjunk le. Az ágak levágásánál alkalmazzuk a három vágás szabályát: a törzstől 20-30 cm-re, előbb a nyomott, majd kicsit távolabb a húzott oldalon végezzük el a vágásokat. A leesett ágból visszamaradt arasnyi csonkot harmadik lépésben, a fapalást síkjában vágjuk le. Így elkerülhetjük a lehasadást, és a sebforradás is gyorsabb és eredményesebb. Így megelőzhető a fák odvasodása.

Metszéstípusok:

Koronaalakító metszés: 1-5 éves korig a fa habitusának megfelelően.

Célja: A fajtára jellemző szép, zárt koronaalak kialakítása, a legfontosabb lépés a stabil, erős korona kialakítása érdekében (a természetes gömbkoronájú fák kivételével). Útsorfák esetében a közlekedési úrszelvény ágmentesen tartása érdekében minél fiatalabb korban el

kell kezdeni a koronaalakítást, annak érdekében, hogy a vágásfelületek a lehető legkisebbek legyenek.

Fenntartó- ágritkító metszés (koronaápolás): az idősebb egyedeknél alkalmazzuk a helyi viszonyoknak megfelelően.

Célja: Ennek a metszésnek is a koronastabilitás biztosítása az elsődleges célja, ezért a koronát instabillá tevő ágakat el kell távolítani, vagy vissza kell vágni őket. A metszés második fő feladata a városi fák koronaméretének a szűkös élettérhez való hozzáigazítása. A fajtára jellemző koronaalak megőrzése, tősarjak és oldalsarjak eltávolítása, elektromos légvezeték felé törő, rossz irányba növvő, vagy sérült letört ágak eltávolítása. A járda fölé hajló ágak felnyesése 2,5 m magasságig, a közlekedési-táblák láthatóvá tétele 50 méteres távolságból. Nagyon fontos feladat a közlekedésbiztonság megteremtése érdekében az elszáradt, valamint a sérült (repedt, törött, stb.) ágak eltávolítása.

A koronaápolás a következő feladatokat foglalhatja magában: koronavilágosító metszések (könnyű-, közepes- és erős-), koronakisebbitő metszés, koronabiztosító metszés.

Egyedi, speciális feladatok (veszélyes és potenciális veszélyforrást jelentő fák gallyazása, kivágása).

Célja: Idősebb, fejlett lombkoronával rendelkező fák légvezetékbe, lakóházak tetőzetére, tűzfalára hajló ágainak eltávolítása a koronartartó vágások megtartásával, járdához közel álló, illetve azt már megemelő egyedek kivágása, közlekedési úrszelvénybe nyúló ágak eltávolítása, a száraz és sérült ágak leszedésével.

Sebkezelő anyagok alkalmazása

A legfrissebb kutatások szerint a faseb-kezelő anyagok alkalmazása nem szükséges, sőt, a vastag ágak levágása után keletkezett seb felületének kenése esetén a gombák elszaporodását is elősegítheti. A sebkezelő anyagot a seb szélén, a kambium vágásfelületén, illetve a vékony kéreg sérült felületén érdemes kizárólag alkalmazni. Ilyen esetben az alkalmazása elősegíti a seb beforrását.

Tősarjak elleni védekezés

A fák gyakran hoznak tősarjakat, amelyeket el kell távolítani. Utcasorfák esetén a beláthatóságot korlátozhatja a megjelenő nagy mennyiségű sarjvessző. Amennyiben nem történik meg időben az eltávolításuk, a fa törzsének féloldalas, vagy torz növekedését is okozhatják a megerősödő sarjúhajtások. A közterület fenntartók előszeretettel alkalmaznak motoros kaszát a sarjak eltávolítására, ez azonban nagyon nagy kockázatot jelent, mert a főtörzs könnyen sérülhet. Még a damilszállal működtetett motoros kasza is kéregsebzést vagy nekrotizáló foltot eredményez a vékony kérgű vagy fiatal fákon. Különösen a hársak esetében kell fokozottan figyelni, mert e fafaj erőteljes tősarjadzása elsősorban ezekre a károokra vezethető vissza. Az erőteljes tősarjadzás későbbi következményei a következők lehetnek: koronaritkulás, csúcsszáradás, részleges vagy teljes koronaelhalás. A tősarjak visszaszorítására használjunk metszőolló, Göller-ollót.

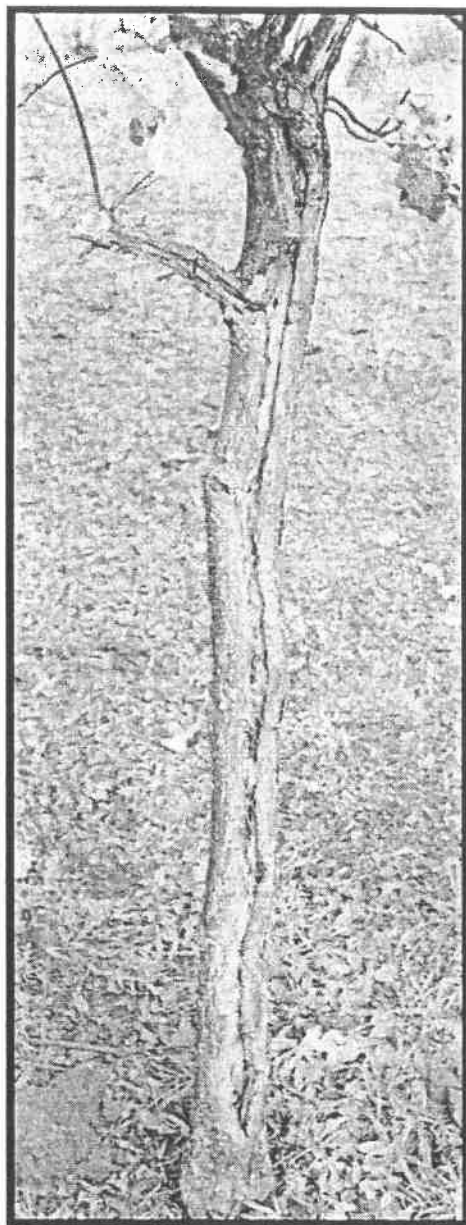
1. ábra: Odvas, beteg törzs, és gomba termőtest utal a fa rossz egészségi állapotára

Fák egészségügyi vizsgálata

Szemrevételezéses vizsgálat: A legtöbb esetben a fát körbejárva, szabad szemmel is láthatóak a jelentősebb sérülések. Amennyiben ezek jellege és mértéke egyértelmű, további kiegészítő vizsgálatok nélkül is el lehet dönteni, hogy az adott fa stabilitása lehetővé teszi-e a megtartását, vagy koronastabilizációt kell beépíteni, esetleg ki kell a fát vágni.

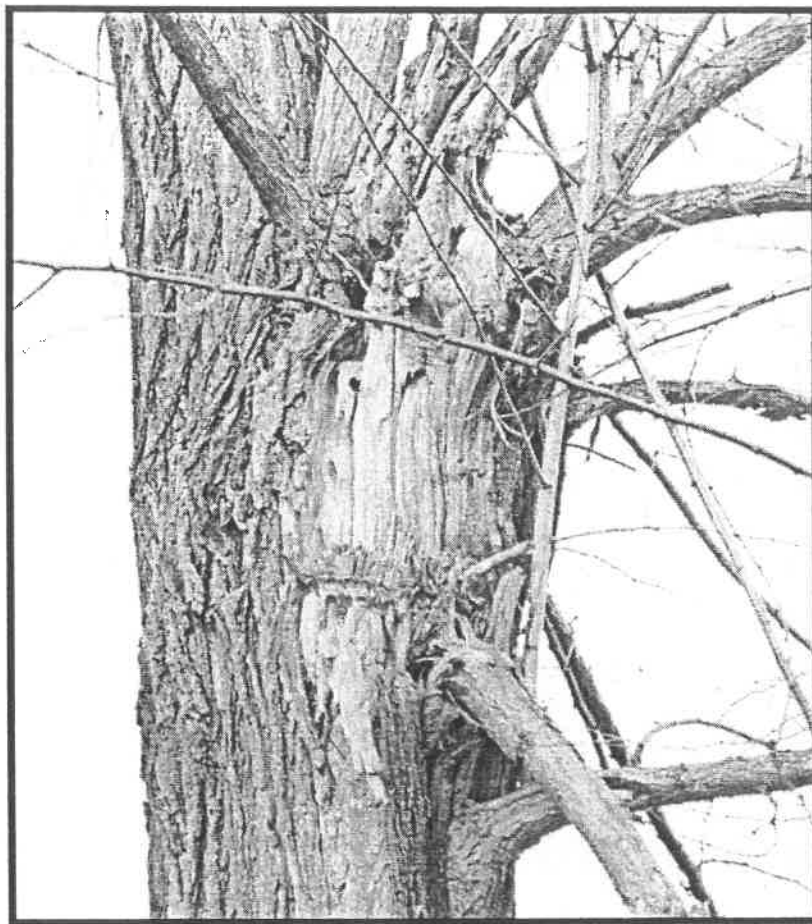
Roncsolásmentes favizsgálatok:

A magyar fejlesztésű Fakopp műszerrel abban az esetben kell a fát megvizsgálni, ha a szemrevételezés során nem egyértelmű, de fahibára utaló jellegzetességeket sikerült felfedezni. A vizsgálat a hang terjedési sebességkülönbségét használja ki az egészséges és a beteg faszövetben. A vizsgálat hatására a fa nem roncsolódik, így a statikai állapota nem változik. Szintén magyar fejlesztésű egy másik mérőműszer, amellyel a fa gyökérzetének az egészségi állapotát lehet megbecsülni.

A szabad szemmel is jól látható sérülések a különféle üregek, odvasodások, kéregsérülések, valamint a törések. Ezek mindegyike jelentősen megnöveli a fa fertőződésének a veszélyét, ezért a kezelésüket minél hamarabb indokolt elvégezni. Az odvak, üregek esetében a legfontosabb feladat az esetlegesen beléjük jutó nedvesség eltüntetése. Ezt speciális fedéssel, vagy dréncső, kifolyó beépítéssel lehet elérni. A kezelt üreg esetében lehetőség van gombásodást akadályozó védőanyag felkenésére, de arra mindenképpen ügyelni kell, hogy a felvitt védőanyag az átszellőzést ne akadályozza meg.

2. ábra: Az egész törzsön végighúzódó kéregsérülés

3. ábra: Letört ág csonkja a koronaalapban

A letört ágak után visszamaradó csonk minden esetben kezelést igényel. A szálkás, egyenetlen törési felület óriási felületet kínál a kórokozók bejutásához, illetve a ráhulló csapadékvizet is segít sokáig helyben tartani. A törési csonkot ilyen esetekben le kell vágni egyenes felülettel, amely soha ne legyen vízszintes, hogy a csapadék a lehető leggyorsabban eltávozhasson róla. Ezek a sérülések sok esetben vázágakat érintenek, ezáltal olyan méretű törés/vágásfelület keletkezik, amelyet a fa már nem tud beformni, így folyamatosan fenn áll a fertőződés veszélye. Az előzőekben ismertetett módon kezelt fákat, ha a statikai vizsgálatok során biztonságosnak ítéltük, a továbbiakban is kiemelt gyakorisággal kell ellenőrizni, lehetőség szerint évente.

Odúkezelés:

Az odvasodás gombafertőzés eredménye. Az odvas fában már benne élnek a korhasztó gombák, de megfelelő odúkezeléssel lassítható a pusztító munkájuk. A legfontosabb teendő a csapadékvíz bejutásának megakadályozása olyan fedéllel, ami ugyanakkor megfelelő szellőzést is biztosít. Az odút a legmélyebb pontján nyitottá kell tenni, hogy a bejutó nedvesség el tudjon távozni, és az odún belül légáramlat tudjon kialakulni. Az odú kezelése során ellenőrizni kell a fa statikai állapotát is, mert a túlságosan meggyengült szerkezetű fa súlyos veszélyeket jelent a lakott területen.

Szigorúan tilos az odúkat betonnal, téglával betömni. Ezzel optimális életfeltételt teremtünk a gombáknak, ugyanakkor ellenőrizhetetlenné válik az odvas fa statikai állapota.

Az ültetési anyag és az ültetési időpont kiválasztása:

Kizárólag első osztályú anyagot szabad vásárolni. A sorfák első elágazása 2,50 m vagy 3 m magasságban legyen, hogy a járdák és közutak úrszelvényén minél tovább kívülre essenek a fák koronái. Így később nem kell majd olyan vágásokat eltávolítani, aminek az ághelye könnyen bekorhad.

Az ültetési időpont a fagymentes késő őszi, téli és kora tavaszi időszakra essen. Csak olyan lombhullató faj egyedét szabad megvásárolni, amely már természetes úton lehullatta a lombját.

Fasorok létesítése:

Bármennyire is szeretnénk egy idős fasort minél tovább megőrizni, eljön az idő, amikor egy védett fasort is fel kell újítani. Egy védett fasor nem védett fák egyenkénti sorozata, hanem egy esztétikai egység. Ezért a felújítására is kisebb nagyobb egységegekben kerülhet sor. Szép és gyors eredményre vezet a dupla tőszámmal készült fasor, amit aztán fafajtól függően 20-30 év múlva sematikus módon megfelelően kell végrehajtani, amikor még sorok záródása nem okoz korona-deformációkat és részleges koronaelhalásokat. A műveletek előre jól megtervezhetők, és a lakossággal elfogadtathatók.

6. Védett területek koordinátái

Szeghalom Város védett területeinek földrajzi koordinátái

Sorszám	Név	HRSZ	Erdőrézlet	Terület ha	Északi szélesség			Keleti hosszúság		
			-		fok	perc	másodperc	fok	perc	másodperc
01.	Kocsányos tölgy, Petőfi utcai óvoda udvarán	1024/1			47	1	19,30	21	10	34,52
02.	Lucfenyő, D'Orsay kastély kertje	1023/1			47	1	20,11	21	10	33,37
03-1	Kocsányos tölgyek, a sportpálya mellett	521			47	0	45,78	21	10	22,40
03-2	Kocsányos tölgyek, a kórház kertben	529/1			47	0	45,48	21	10	14,34
04.	Vadgesztenyék, D'Orsay kastély előkertje	1024/2			47	1	18,34	21	10	30,06
05.	Kocsányos tölgy, Bethlen G. u. - Nagy M. u. ker.	1011			47	1	15,61	21	10	29,50
06.	Japánakácok, Kossuth tér	513			47	0	54,12	21	10	27,21
07.	Vadgesztenyék, Kossuth tér	513			47	0	54,03	21	10	31,02
08.	Japánakácok, Bocskai utcai lakóterületen	975/6			47	0	56,56	21	10	27,71
09.	Japánakácok, Tildy Z. u. 5.	981/2			47	0	58,32	21	10	29,96
10.	Magyar kőrisek, orvosi rendelő kertje	497			47	0	55,66	21	10	34,45
11.	Magyar kőrisek, Dózsa György utca	457/2			47	0	55,46	21	10	42,75
12.	Magyar kőris és japánakácok, Jeánykolégium	498			47	0	55,74	21	10	38,07
13.	Péter András Gimnázium faállománya	239/5			47	0	53,47	21	10	44,00

7. Állapotleírások

Fasor vizsgálati lap

Ssz.	Hely leírása	Fafaj	A	B	C	D	E	Át- lag	Várható élettartam	Javaslat, megjegyzés
	Valamikori D'Orsay kastély parkjának maradvány fája. Park környezet. Óvoda udvar.	Kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>)	5	5	5	4	5	4,8	50-100 év	Erősen szeles, viharos időben meg kell tiltani az udvar használatát. A keletkező száraz ágakat évente el kell távolítani.
1.								###		
								###		
								###		
								###		
								###		

02

Helyszín: D'Orsay kastély parkja, hrsz. 1023/1

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22. Felvételt végezte: Puskás Lajos

Fasor vizsgálati lap

Ssz.	Hely leírása	Fafaj	A	B	C	D	E	Átlag	Várható élettartam	Javaslat, megjegyzés
1.	D'Orsay kastély parkja, az óvoda felőli U alakú zárvány területen, épület-közelben.	Lucfenyő (<i>Picea abies</i>)	4	4	3	4	4	3,8	10-20 év	A közeli óvoda és az épületek miatt fokozott figyelemmel kell kísérni a fa egészségi és statikai állapotát. Ritkuló korona és korábbi csúcselhajtás sérülés jellemzi.
								###		
								###		
								###		
								###		

Védett területek vizsgálati lapja

03-1

Helyszín: Sportpálya mellett, hrsz. 521

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	A sportpálya déli és nyugati oldalán, a pálya és a Berettyó töltés, ill. a csatorna közötti terület.	Kocsányos tölgyek (<i>Quercus robur</i>): idős, 100-150 éves tölgy fásor, egy közülük korhadtt, odvas tövű. Mellette egy másik törzsén korábbi, benőtt megdrótozás vagy mászó kapocs nyomai láthatók. A többi egészséges. Valamennyi koronájában száraz ágak találhatók. A második szemle során megállapítható, hogy a fásor mellett ázott, még be nem temetett hírközlő kábel árka a fáktól megfelelő távolságban lett kialakítva. Legfőleg 1-2 mm átmérőjű gyökerek lettek átmetszve kb. 50 cm mélységig.	A száraz ágakat biztonsági okokból célszerű megelőző eltávolítani. A korhadtt tövű és a hegesezett törzsű egyedeket figyelemmel kell kísérni, ha veszélyessé válik, ki kell vágni.
2.	Ugyanezen a helyen, de védelem alatt nem álló fák. A magyar kőrisek több csoportban állnak. Egy csoport behúzódik az épület mellé.	Magyar kőrisek (<i>Fraxinus angustifolia ssp. pannonica</i>). Közülük több erősen törzssérült. Koruk alapján kiöregedők, állapotuk folyamatosan romlani fog. Erre utal némelyik erős koronaritkulása. A szennyvízátemelő melletti csoportban a fák töve palack alakúan meg van vastagodva, ami akár tökorhadásra is utalhat.	Valamennyi fát évente felül kell vizsgálni. Szükség esetén a veszélyes egyedeket el kell távolítani, a sérült koronaszakaszokat biztonságos szintre vissza kell vágni. A száraz ágakat évente le kell vágni. Fel kell készülni a több lépcsős, csoportonként felújításra.

			Mielőbbi kivágásuk indokolt. Helyükre félműveket is elviselő, hazai fa- és cserjefajokból kell válogatni. Javaslat: tatárjuhar (<i>Acer tataricum</i>), mezei juhar (<i>Acer campestre</i>), húsos som (<i>Cornus mas</i>) stb. Ahol foghíj található a tölgyek között, kocsányostölgy sorfával kell azt pótolni. Ez akár a közúti hídig is folytatható.
3.	Ugyanezen a helyen, de védelem alatt nem álló fák. Fehér eperfák a tölgy fasor között.	Eperfák (<i>Morus alba</i>). Alászorult és rossz egészségi állapotú, korhadtt faegyedek. Állapotuk nem javítható. További fenntartásuk nem indokolt.	
4.	Ugyanezen a helyen, de védelem alatt nem álló fák. Nemesített nyárfák a tölgy fasor között és a folytatásában.	Nemesnyarak és jegenyenyarak (<i>Populus x euramericana</i> és <i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>). Életük vége felé járó idős egyedek. Megérették a cseréire.	A tölgy fasor pótlása és tovább fejlesztése során ajánlott eltávolítani őket.

Védett területek vizsgálati lapja

03-2

Helyszín: Kórház-kert, hrsz. 529/1

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	A kórház kertje. Sűrűn beépített terület. Egy tölgy az épületek és az utcai kerítés között előkertben, 3 pedig egy belső udvarban található.	Kocsányos tölgyek (<i>Quercus robur</i>): idős, 100-150 éves tölgyek. A két nagy egészséges, míg a belső udvarban lévő két kisméretű, betegeskedő. Valamennyi koronájában száraz ágak találhatók. A belső udvarban álló kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>) csúcscsáradó, pusztuló. Egy egészséges japánakác (<i>Sophora japonica</i>) és 2 jó állapotban álló platán (<i>Platanus hybrida</i>) mellett több veszélyes, pusztuló vagy már kipusztult faegyed található. Ezek a kert folyó felőli oldalán találhatók. Tehrporta és a gondozási épület közötti ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>) lombozata nagyrészt elszáradt 2012 nyarára.	A száraz ágakat biztonsági okokból célszerű mielőbb eltávolítani. A két beteg egyedet figyelemmel kell kísérni, ha veszélyessé válik, ki kell vágni. Javasolt új kocsányostölgy egyedek ültetése. Kizárólag a környékből származó kocsányostölgy ültethető a védett fák pótlásaként. A megjelölt fákat és az elhaltakat sürgősen ki kell vágni. Valamennyi fát évente felül kell vizsgálni. Szükség esetén a veszélyes egyedeket el kell távolítani, a sérült koronarészeket biztonságos szintre vissza kell vágni. A kivágott fák pótlására kis- és nagylevelű (<i>Tilia cordata</i> és <i>platyphyllos</i>) hársak ajánlhatók.
2.	Ugyanezen a helyen, de védelme alatt nem álló fák		

Védett területek vizsgálati lapja

04

Helyszín: D'Orsay kastély előkertje

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	A D'Orsay kastély előkertje, burkolt sétányokkal és pihenőkkel, padokkal. Jellemzően vadgesztenyék alkotják.	Idősödő vadgesztenyék (<i>Aesculus hippocastanum</i>). Több odvasodó, kettőnél csúcscsáradás látható. Egy részük injektált. 2012.06.22.: A lombozat egészséges, de az alsó koronarészben a vadgesztenye levélaknázó moly (<i>Cameraria ohridella</i>) első generációjára jellemző kárképet lehet felismerni (csak a korona alsó része fertőzött).	A száraz ágakat folyamatosan el kell távolítani. Az odvak továbbfejlődését nyomon kell kísérni. Célszerű az odukezelést mielőbb elkezdeni. A statikailag meggyengült egyedeket el kell távolítani. A kieső egyedek helyén keletkező, jobb megvilágítású léceken meg kell kísérlni a felújítást. A lombkárosítók ellen permetezéssel vagy injektálással lehet védekezni. Az áttelelő példányok elpusztítása a vadgesztenye lombjának elégetésével megoldható.

05

Helyszín: Bethlen Gábor utca - Nagy Miklós utca
kereszteződésében

Fasor vizsgálati lap

Felvétel ideje: 2012.03.10. 06.22. Felvételeit végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Fafaj	A	B	C	D	E	Át- lag	Várható élettartam	Javaslat, megjegyzés
1.	A fenti két utca kereszteződésében, a járda és a parkolók közötti sarokban.	Kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>)	5	5	5	4	5	4,8	40-80 év	A koronában található sérült, vagy elhalt ágakat el kell távolítani. A leszakadt ágcsonkot palást mentén le kell vágni. Kerülni kell a gyökérzet fölötti további burkolást.
								###		
								###		
								###		

05

Fasor vizsgálati lap

Helyszín: Bethlen Gábor utca - Nagy Miklós utca
kereszteződésében

Felvétel ideje: 2012.03.10. 06.22. Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Fafaj	A	B	C	D	E	Át- lag	Várható élettartam	Javaslat, megjegyzés
1.	A fenti két utca kereszteződésében, a járda és a parkolók közötti sarokban.	Kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>)	5	5	5	4	5	4,8	40-80 év	A koronában található sérült, vagy elhalt ágakat el kell távolítani. A leszakadt ágcsontot palást mentén le kell vágni. Kerülni kell a gyökérzet fölötti további burkolást.
								###		
								###		
								###		

Védett területek vizsgálati lapja

06

Helyszín: Kossuth téri japán akácok

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	A református templom északi oldala és a tér Kossuth szobor körüli része.	Kiöregedett, odvasodó, több helyen már csonkolt japán akác (<i>Sophora japonica</i>) fásítás. Több egyeden a taplók termőteste is megjelent, ami előrehaladott fertőzésre utal.	A fásítás cseréje javasolt. Addig is évenkénti ellenőrzést igényel. A veszélyessé váló vagy pusztuló egyedeket el kell távolítani. A statikailag meggyengült vázágakat tehermentesíteni kell. A kisebb odúk esetén odukezelést kell alkalmazni. Erősen szeles, viharos időben korlátozni kell a fák alatti közlekedést.

Védett területek vizsgálati lapja

07

Helyszín: Kossuth téri vadgesztenyék

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	A tér keleti oldalán, a kövesút a járda között.	Középkorú, alacsony növésű vadgesztenyék (<i>Aesculus hippocastanum</i>). Egy példánynak jelentős törzssérülése van, de még nem veszélyes. A lombkorona alsó negyedében megjelentek vadgesztenye levélaknázó moly (<i>Cameraria ohridella</i>) első generációjának kárképei.	A fák elhalt ágait rendszeresen el kell távolítani. Odukezeléssel meg lehet hosszabbítani az odvasodó fák életét, amire a tér kiöregedett japánakác fásításának cseréje miatt szükség lehet. A lombkárosítás ellen permetezéssel vagy injektálással lehet védekezni. A károsítás megelőzése érdekében az őszi lombhullás után a vadgesztenye lombot a benne áttelelő károsítókkal célszerűelőlegezni.

Védett területek vizsgálati lapja

08

Helyszín: Bocskai u. lakóterület japán akácai

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	A Bocskai utcai tömlakásos beépítés melletti terület, amely benyúlik az étterem udvarára is.	Idősödő japánakácok (<i>Sophora japonica</i>). Kisebb nagyobb törzs- és koronásérülés látható rajtuk. Az étterem udvarán állók sűrűn beépítettek, az állaguk nem ellenőrizhető.	2012 tavaszán a veszélyes egyedeket eltávolították. Rendszeresen le kell szedni az elhalt faágakat. A meglévő és a keletkező odukat kezelni szükséges, így megnövelhető a fák várható élettartama.

Védett területek vizsgálati lapja

09

Helyszín: Tildy utca 5. sz. udara

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
		Idős japánakácok (<i>Sophora japonica</i>). Kisebb nagyobb törzs- és koronaszerűlés látható rajtuk. Igen terjedelmes koronájú facsoport. Egészszéges lombkorona.	Rendszeresen le kell szedni az elhalt faágakat. A meglévő és a keletkező odukat kezelni szükséges, így megnövelhető a fák várható élettartama.
1.	A Tildy utca 5. sz. alatti udvar.		

Védett területek vizsgálati lapja

10

Helyszín: Orvosi rendelő kertje

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	Az orvosi rendelő kertje. Hrsz.: 497	A telken több magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia</i> ssp. <i>pannonica</i>) áll. Egészségesek, jó fejlődésűek, kivéve az épületegyüttes mögött állót. Ez utóbbinak gyér a koronája, betegeskedő baktériumfertőzött.	A fák koronájában természetes módon keletkező elhalt ágakat rendszeresen el kell távolítani.

Védett területek vizsgálati lapja

11

Helyszín: Dózsa György út

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	A Dózsa György út gimnáziummal szembeni oldalán a járda és a kövesút között. Hrsz.: 45/2	E helyen 2 példány magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia ssp. pannonica</i>) áll. Mindkettő idős, a törzsön korhadás, benőtt fedett és fedetlen göcs látható. A korábbi FAKOPP vizsgálatoknak megfelelően a megjelölt, kéttörzsű egyed veszélyes. A jelöletlen példány a vizsgálat alapján még állékony. Koronájuk egészséges.	A megjelölt, veszélyes fát mielőbb ki kell vágni. A tuskó eltávolításánál figyelembe kell venni, hogy valamilyen talajban lévő vasszerkezetbe belenőtt a gyökérzet. A megmaradó fát rendszeresen felül kell vizsgálni. A koronában keletkező száraz ágakat el kell távolítani. Az élőhely bizonyítottan alkalmas arra, hogy a fásítást azonos fafajjal újítsák fel.

Védett területek vizsgálati lapja

12

Helyszín: leány kollégium

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	Leány kollégium parkja. Hrsz.: 498	A park jellemző fajtája a japánakac (<i>Sophora japonica</i>). Idős korúak, odvasodók, több helyen a taplógombák termőteste is látható rajtuk. Koronájuk egészséges, de sok az elhalt ág bennük. A magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia</i> ssp. <i>annonica</i>) egy példány képviseli. Ez gyenge fejlődésű, gombafertőzésből (<i>Neonectria</i> sp.) eredő rákos kéregburjánzások láthatók a törzsön és a vázágakon.	A száraz ágakat és a meggyengült vázágakat rendszeresen el kell távolítani. Fel kell készíteni a park teljes felújítására. Erősen szeles, viharos időjárás esetén a parkban korlátozni kell a közlekedést.

Védett területek vizsgálati lapja

13

Helyszín: Péter András Gimnázium

Felvétel ideje: 2012.03.10., 06.22.

Felvételt végezte: Puskás Lajos

Ssz.	Hely leírása	Jellemzés	Javaslatok
1.	A Gimnázium parkja a Berettyó partja mellett húzódik. Különösen a főbejáráshoz közeli terület kedvező élőhely.	Vegyes faállományú park. A fenyőfélék egészségesek, szép fejlődésűek. Fajaik: fekete fenyő (<i>Pinus nigra</i>), ezüst fenyő (<i>Picea pungens</i>), lucfenyő (<i>Picea abies</i>), tiszafa (<i>Taxus baccata</i>). A nyírfák (<i>Betula pendula</i>) egészségesek a főépület előtt. Érdekes eleme a fásításnak a szomorú japánakác (<i>Sophora japonica 'pendula'</i>). Kiemelkedő vénicszil (<i>Ulmus laevis</i>) példányok találhatóak a parkban. A nagyfeszültségű traverz alatti fák vagy a traverz léte erősen megkérdőjelezhető. Itt található fajok: magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia var. pannonica</i>), vénicszil, lepényfa (<i>Ailanthus siltissima</i>) és mirabolán szilva (<i>Mirabolan sp.</i>). A töltéssel párhuzamosan ültetett fasorban a vénicszilen kívül hegyjuharok (<i>Acer platanoides</i>) és nemesnyárok (<i>Populus x euramericana cv.</i>) találhatóak. A park hátsó részében egy kiemelkedően szépen fejlődő magyarkőris látható. A parkolórészeket gömb koronájú korai juharok (<i>Acer pseudoplatanus</i>) díszítik. A fásítás fiatal vagy középkorú egyedekből áll.	A száraz ágakat és a meggyengült vázágakat és a kipusztult egyedeket rendszeresen el kell távolítani. Sürgősen tisztázandó a nagyfeszültségű vezeték sorsa. A szabványos szabadontartandó biztonsági sáv kialakítása jelentős esztétikai- és zajszerű funkcióvesztéssel jár. A töltéssel párhuzamos fasor nemesnyár egyedei túlkorosak, kivágásuk indokolt. Helyükre vénicszil, hegyi juhar és kocsányos tölgy javasolható.

8. Kezelési tervek

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Kocsányos tölgy a Petőfi utcai óvoda udvarán
-----------------------------	--

Védetté nyilvánító határozat:						
Községhatár:	Szeghalom					
Hrsz.:	1024/1					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:						
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai és növényzeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Egyedi fa fenntartása
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Veszélyes fák és elszáradt ágak eltávolítása. Szükség szerinti koronastabilizáció és odukezelés
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	-

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Egy fa: kocsányos tölgy	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (évenkénti ismétléssel!)	1
		Odukezelés szükség szerint	2

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Lucfenyő a D'Orsay kastély kertjében					
Védetté nyilvánító határozat:						
Község határ:	Szeghalom					
Hrsz.:	1023/1					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:						
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai és növénytani értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Egyedi fa fenntartása
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Veszélyes fák és elszáradt ágak eltávolítása. Szükség szerinti odúkezelés. Az életképesség folyamatos nyomonkövetése. A korona pusztulása esetén azonnal kivágandó!
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	-

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Egy fa: lucfenyő	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	2
		Odúkezelés	2
		Az esetleges koronapusztulás után azonnal kivágandó	-

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:
A mellette lévő nagyobb, fejlettebb lucfenyő társát 2011-ben a sérült gyökérzetre visszavezethető veszélyessége miatt ki kellett vágni.	

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Kocsányos tölgyek a sportpályánál és a kórházkertben
-----------------------------	--

Védetté nyilvánító határozat:						
Község határ:	Szeghalom					
Hrsz.:	521	529/1				
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:						
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai és növényzeti értékek megőrzése. Ökológiai érték megőrzés.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Egyedi fák és fasorok fenntartása, felújítása és bővítése
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Veszélyes fák és elszáradt ágak eltávolítása. Szükség szerinti odukezelés. Szoliterok és fasor ültetése - felújítás és bővítés
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	-

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Tölgy fasor a sportpálya mellett	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	2
		Odukezelés	2
		Nem tölgy fajok gondozása, szükség szerinti eltávolítása	2
		Fasor felújítása és továbbfejlesztése kocsányos tölgyekkel	3
4.2.	Tölgyek a kórház kertben	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (évenkénti ismétléssel!)	1
		Nem tölgy fajok gondozása, szükség szerinti eltávolítása	1
		Szoliter kocsányos tölgyek és egyéb fafajok ültetése	2

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:
Berettyó parti, nagy ökológiai és természetvédelmi értékű, tölgy-kőris-szil ligeterdőre utaló növényegyüttesek. A felújításra szánt szaporítóanyag helyi eredetű és helyben nevelt legyen (legfőljebb 100 km átmérőjű körnek megfelelően).	

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Vadgesztenyék a D'Orsay kastély előkertjében
-----------------------------	--

Védetté nyilvánító határozat:						
Községhatár:	Szeghalom					
Hrsz.:	1024/2					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:						
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai és növényteni értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Nagy záródású park fenntartása és lékes, szakaszos felújítása
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Veszélyes fák és elszáradt ágak eltávolítása. Szükség szerinti odúkezelés.
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	Lékes, szakaszos parkfelújítás. Parkbővítés tervezése és kivitelezése.

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Vadgesztenyés parkrészet.	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	1
		Odúkezelés	1
		Lombkárosítók elleni védekezés	évenként
		A létrejövő lékekben vadgesztenye sorfákkal el kell kezdeni a felújítást.	2
4.2.	Nyitott parkrészet	A park továbbfejlesztésének tervezése a kastély látványának és funkciójának figyelembevételével	1
		A park továbbfejlesztésének végrehajtása.	2
		Parkfejlesztés kommunikációja a lakosság felé.	2

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:
A folyamatban lévő injektálás hatékonyságát ellenőrizni kell. Ennek eredményétől függően kell meghozni a későbbi védekezési döntéseket.	

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Kocsányos tölgy a Bethlen G. utca - Nagy M. utca kereszteződésében
-----------------------------	--

Védetté nyilvánító határozat:						
Községhatár:	Szeghalom					
Hrsz.:	1011					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:	Bethlen Gábor utca					
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai, növénytani, ökológiai és helytörténeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Egyedi, szabadon álló fa fenntartása
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Veszélyes fák és elszáradt ágak eltávolítása. Leszakadt ágcsontk visszavágása a palást síkjában. Szükség szerinti odúkezelés.
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Egyedi, szabadon álló kocsányos tölgy	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	1
		Leszakadt ágcsontk visszavágása a fapalást síkjában.	1
		Odúkezelés	3

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Japánakácok a Kossuth téren
-----------------------------	-----------------------------

Védetté nyilvánító határozat:						
Község határ:	Szeghalom					
Hrsz.:	513					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:	Kossuth tér					
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai, ökológiai és helytörténeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Parkenntartás. Kiöregedő fák gondozása és parkfelújítás
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Veszélyes fák és elszáradt ágak eltávolítása. Szükség szerinti odúkezelés.
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	Parkfelújítás tervezése és végrehajtása

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Japánakácok a ref. templomtól északra	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (évenkénti ismétléssel!)	1
		Odúkezelés	1
		A parkrészlet teljes felújításának tervezése	2
		A parkrészlet teljes felújításának végrehajtása	3
4.2	Japánakácok a Kossuth szobor körüli téren.	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (évenkénti ismétléssel!)	1
		Odúkezelés	1
		Parkrészlet teljes felújításának tervezése	2

5. Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:

Erősen szeles, viharos időben korlátozni kell a fák alatti közlekedést!

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Vadgesztenyék a Kossuth téren					
Védetté nyilvánító határozat:						
Községhatár:	Szeghalom					
Hrsz.:	513					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:	Kossuth tér					
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai, ökológiai és helytörténeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Fasor fenntartás. Kiöregedő fák gondozása.
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Veszélyes fák és elszáradt ágak eltávolítása. Szükség szerinti odúkezelés.
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Vadgesztenye fasor	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	1
		Odúkezelés	2
		Kossuth téri parkrekonstrukció tervezése	2
		Szükség szerinti védekezés a lombkárosítók ellen.	folyamatos

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:
A fasor felújítása a téren lévő japánakác fásítás befejezett felújítása utánra időzíthető.	

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Japánakácok a Bocskai utcai lakóterületen
-----------------------------	---

Védetté nyilvánító határozat:						
Község határ:	Szeghalom					
Hrsz.:	975/6					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:	Bocskai utca					
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai, ökológiai és helytörténeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Fasor fenntartás.
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Veszélyes fák és elszáradt ágak eltávolítása. Szükség szerinti odúkezelés.
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Japánakác fasor	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	1
		Odúkezelés	2

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Japánakácok a Tildy Zoltán utca 5. számú ház udvarán
-----------------------------	--

Védetté nyilvánító határozat:						
Községhatár:	Szeghalom					
Hrsz.:	981/2					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:						
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai, ökológiai és helytörténeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Idős facsoport fenntartása
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Veszélyes fák és elszáradt ágak eltávolítása. Szükség szerinti odúkezelés.
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Japánakác fasor	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	1
		Odúkezelés	2

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Magyar kőrisek az orvosi rendelő kertjében
-----------------------------	--

Védetté nyilvánító határozat:						
Község határ:	Szeghalom					
Hrsz.:	497					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:						
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai, ökológiai és helytörténeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Középkorú fák fenntartása
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Elszáradt ágak eltávolítása. Szükség szerinti odúkezelés. Betegség nyomonkövetése
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Szoliter magyarkőrisek	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	1
		Odúkezelés - szükség esetén	2
		Baktériumfertőzött egyed állapotának nyomonkövetése	folyamatos

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Magyar kőrisek a Dózsa György úton
-----------------------------	------------------------------------

Védetté nyilvánító határozat:						
Község határ:	Szeghalom					
Hrsz.:	457/2					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:	Dózsa György út					
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai, ökológiai és helytörténeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Idős korú fák fenntartása
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Elszáradt ágak eltávolítása. A veszélyesen odvas fa eltávolítása. A megmaradó fa odvas részének időszakos felülvizsgálata.
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Szoliter magyarkőrisek	Veszélyes fa eltávolítása	1
		Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	1
		Megmaradó fa odvas részének rendszeres vizsgálata (5 évenként)	2

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:
Az eltávolítandó fa gyökérzete ismeretlen vaszerkezetbe nőtt bele. A tuskó eltávolításakor ezt számításba kell venni. A fák pótlására ajánlott a magyarkőris faj használata.	

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Magyar kőris és japánakácok a leánykollégium parkjában					
Védetté nyilvánító határozat:						
Község határ:	Szeghalom					
Hrsz.:	498					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:						
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai, ökológiai és helytörténeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Idős korú fák fenntartása
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Elszáradt ágak eltávolítása. A veszélyesen odvas fák vagy vázágak eltávolítása. Esetleges mechanikai koronastabilizáció. Gombafertőzött magyarkőris állapotának nyomonkövetése.
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Egy magyarkőris és több japánakác	Veszélyes és száraz ágak eltávolítása (5 évenkénti ismétléssel!)	1
		Koronastabilizáció	1
		Gombafertőzött magyarkőris egészségi állapotának nyomonkövetése.	2
		A park rekonstrukciójának tervezése	3

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:
Erősen szeles és viharos időben a fák alatti közlekedést korlátozni kell!	

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

Védett terület megnevezése:	Péter András Gimnázium faállománya					
Védetté nyilvánító határozat:						
Községhatár:	Szeghalom					
Hrsz.:	239/5					
Erdészeti nyilvántartási jel:						
Közterület megnevezése:						
Tulajdonos:	Szeghalom Város Önkormányzata					
Kezelő:	Szeghalom Város Önkormányzata					

1.	Természetvédelmi célkitűzések:	Esztétikai, ökológiai és helytörténeti értékek megőrzése.
2.	Természetvédelmi stratégiák:	Vegyes korú fákból álló fásítás fenntartása
3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:	
3.1.	Művelési ághoz nem köthetők:	Elszáradt ágak és egyedek eltávolítása. Esetleges mechanikai koronastabilizáció. A távvezeték védőtávolság problémájának haladéktalan megoldása.
3.2.	Művelési ághoz köthetők:	A parkosítás kibővítése a hátsó parkrészekben.

4.	Tervezési egységek műveletei:		
	Tervezési egység:	Műveletek:	Sürgősség:
4.1.	Nagyfeszültségű távvezeték alatti fásítás	A veszélyhelyzet haladéktalan megszüntetése. A védőtávolság biztosítása vagy áramtalanítás.	1
		A védőtávolság biztosítása érdekében fakivágások.	1
		Áramtalanítás esetén a száraz ágak eltávolítása és a faállomány gyérítése szükséges.	1
		A vezetéktulajdonosával történt megegyezés szerint a parkrészt újratervezése.	2
4.2.	A parkosított további részletek	Elszáradt ágak és egyedek eltávolítása	1
		Túlkoros nemesnyár és invazív bálványfa egyedek eltávolítása	2
		A Berettyó menti fasor pótlása. Javasolt fafajok: kocsányos tölgy, piramis tölgy, vénicszil, hegyi juhar	2
4.3	Üres parkrészek	Parkosítás tervezése a terület funkcióinak figyelembevételével	2
		Parkbővítés kivitelezése	3

5.	Feljegyzések az állapotról, a kezelésekről és a távlati tervezésről:
----	--

Erősen szeles és viharos időben a fák alatti közlekedést korlátozni kell! A távvezeték miatti veszélyhelyzet felszámolásáig meg kell tiltani a terület használatát az érintett parkrészeleten!

9. Kezelési terv használata és felülvizsgálata

A védett területek kezelési tervét 10 évente felül kell vizsgálni, és újra el kell készíteni!

A védett területek kezelési tervét alapul véve évente besorolásokat kell végezni, melynek során a konkrét éves feladatterv kerül meghatározásra a sürgősségek alapján. Törekedni kell arra, hogy az éves leterhelés egyenletes legyen.

A végrehajtott feladatokról feljegyzéseket kell készíteni a kezelési terv 5. számú táblázatában.

10. Tervezői nyilatkozatok

A Szeghalom Város védett területeinek kezelési tervének összeállításakor a következő törvények és jogszabályok, helyi rendeletek vették figyelembe:

1996. évi LIII. tv.

2009. évi XXXVII. tv.

346/2008. (XII.30.) Korm. r.

3/2008. (II.5.) KvVM r.

Gyula, 2012. június 27.

Puskás Lajos

SILWEST-CONSULT BT.
Nagykamarás, Tanya 56.
Posta: 5666 Medgyesegyház
Bánkúti csemetekert
Adószám: 20281240-5-01

.....
Dr. Puskás Lajos phd. okl. tájépítész
Tervezői j. sz.: K04-0248/2011.
SZ-017/2011. SZTV (élővilág-védelem)
SZTjV (tájvédelem)

Puskás Lajos

.....
Puskás Lajos okl. erdőmérnök
c. egyetemi docens
Szolg ig sz.: 1903

